

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny Żłobka na rok 2025/2026

Instytucja: Prywatny Żłobek w Piotrowicach

Okres: styczeń-grudzień 2026

Grupa wiekowa: Dzieci w wieku 1-3 lata

Opracował: Zespół Opiekuńczy Żłobka w składzie:

Wstęp

Niniejszy plan opiekuńczo-wychowawczy został opracowany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz Konwencję o Prawach Dziecka, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w poradniku Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego.

Głównym celem planu jest zapewnienie wszechstronnego rozwoju dzieci, ich bezpieczeństwa oraz stworzenie optymalnych warunków do nauki i zabawy.

I. Cele planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

1. Cele obowiązkowe

Cele obligatoryjne obejmują wszystkie cztery obszary rozwoju dziecka oraz kwestie bezpieczeństwa, współpracy z rodzicami i organizacji pracy i są zgodne ze standardami 4–10.

1.1. Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci

- Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego.
- Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb fizjologicznych (sen, jedzenie, odpoczynek).
- Budowanie poczucia stabilności i przewidywalności poprzez stały rytm dnia.
- Wzmacnianie poczucia akceptacji, przynależności i szacunku.

1.2. Wspieranie autonomii i samodzielności dziecka

- Umożliwianie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących.
- Wspieranie samoregulacji emocjonalnej i rozwoju samodzielności w codziennych czynnościach.
- Zachęcanie do wyrażania własnych opinii i potrzeb.
- Stwarzanie warunków do podejmowania inicjatywy i odpowiedzialności za swoje działania.

1.3. Kształtowanie relacji społecznych i postaw prospołecznych

- Budowanie atmosfery szacunku, współpracy i empatii w grupie rówieśniczej.
- Kształtowanie umiejętności komunikacji i rozwiązywania konfliktów.
- Wspieranie uważności na potrzeby i emocje innych osób.
- Rozwijanie umiejętności współdziałania, pomagania i dzielenia się.

1.4. Rozwój fizyczny i zdrowotny

- Kształtowanie nawyków prozdrowotnych i higienicznych.
- Wspieranie sprawności ruchowej (motoryka duża i mała).

- Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi.
- Organizacja codziennego przebywania na świeżym powietrzu.
- Wzmacnianie odporności poprzez ruch i kontakt z naturą.

1.5. Poznawanie i doświadczanie świata

- Rozwijanie ciekawości poznawczej i obserwacji zjawisk.
- Wspieranie myślenia przyczynowo-skutkowego.
- Zachęcanie do eksploracji otoczenia wszystkimi zmysłami.
- Uczenie opisywania cech przedmiotów i używania pojęć przestrzennych.
- Stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą samodzielnie eksperymentować.

1.6. Rozwój mowy i komunikacji

- Stwarzanie warunków sprzyjających mówieniu i słuchaniu.
- Wzbogacanie słownictwa poprzez rozmowy, wspólne czytanie i śpiew.
- Zachęcanie do komunikacji werbalnej i niewerbalnej z rówieśnikami i dorosłymi.
- Rozwijanie gotowości do wyrażania emocji i potrzeb słowami.

1.7. Rozwój emocjonalny

- Wspieranie dzieci w rozpoznawaniu, nazywaniu i wyrażaniu emocji.
- Uczenie akceptowania różnych emocji – własnych i cudzych.
- Tworzenie sytuacji dających poczucie sukcesu i wzmacniających samoocenę.
- Kształtowanie odporności emocjonalnej poprzez wsparcie dorosłych.

1.8. Twórcza ekspresja i kontakt z kulturą

- Zachęcanie do ekspresji twórczej w różnych formach (plastyka, muzyka, taniec, ruch, teatr).
- Umożliwianie korzystania z różnorodnych materiałów i narzędzi artystycznych.
- Zapewnienie kontaktu z wytworami kultury (książki, muzyka, obrazy, spektakle).
- Rozwijanie wrażliwości estetycznej i potrzeby tworzenia.

1.9. Wychowanie przez wartości

- Kształtowanie postaw szacunku, empatii, odpowiedzialności i współdziałania.
- Wdrażanie zasad kultury osobistej i troski o wspólne dobro.
- Uwrażliwianie na potrzeby innych oraz na przyrodę i środowisko.
- Rozwijanie postawy ciekawości, wdzięczności i otwartości na różnorodność.

2. Cele rozwijające

Standardy podnoszenia jakości nie są obowiązkowe, ale stanowią rekomendacje rozwojowe. Ich wprowadzenie pozwala placówce pokazać, że dba o wysoki poziom jakości opieki, edukacji i relacji z rodzinami, wykraczający poza minimum formalne.

2.1. Obszar ekologiczny

- Kształtowanie postawy troski i odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Rozwijanie wrażliwości na piękno i zmienność przyrody.
- Wdrażanie postaw proekologicznych w codziennym życiu.
- Wspieranie rozumienia zależności między człowiekiem a naturą.
- Rozwijanie szacunku i wdzięczności wobec świata przyrody.
-

2.2. Obszar społeczny

- Kształtowanie empatii i umiejętności rozumienia emocji innych osób.

- Wspieranie umiejętności współpracy i rozwiązywania konfliktów.
- Rozwijanie postawy ciekawości, wdzięczności i otwartości na różnorodność.
- Budowanie poczucia własnej wartości i sprawczości dziecka.
- Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji i potrzeb w sposób konstruktywny.

2.3. Obszar twórczy

- Rozwijanie ekspresji artystycznej i swobodnej twórczości dziecka.
- Wspieranie kreatywności, wyobraźni i samodzielności w działaniu.
- Kształtowanie wrażliwości estetycznej i poczucia piękna.
- Rozwijanie radości z tworzenia i dzielenia się efektami swojej pracy.
- Wzmacnianie odwagi w prezentowaniu własnych pomysłów i inicjatyw.

2.4. Obszar sensoryczny

- Wspieranie integracji sensorycznej poprzez zróżnicowane doświadczenia zmysłowe.
- Rozwijanie koordynacji ruchowej oraz świadomości ciała.
- Wzmacnianie uważności i umiejętności rozpoznawania sygnałów z własnego ciała.
- Kształtowanie potrzeby aktywności ruchowej i radości z ruchu.
- Rozwijanie umiejętności eksplorowania świata wszystkimi zmysłami.

II. Opieka i bezpieczeństwo

1. Pielęgnacja

Codzienna troska o higienę osobistą i komfort dzieci. Czynności pielęgnacyjne (przewijanie, mycie rąk, zmiana ubrań, czesanie) przebiegają w spokojnej, przewidywalnej atmosferze. Opiekunowie wspierają dzieci w samodzielności, uczą nawyków higienicznych i dbania o ciało, dostosowując tempo oraz poziom pomocy do indywidualnych możliwości dziecka.

Przykładowe działania:

- Zachęcanie do samodzielnego mycia rąk i twarzy po zabawie, przed posiłkami i po wyjściu z toalety.
- Wspólne mycie zębów,
- Nauka korzystania z nocnika lub toalety – bez pośpiechu i presji, z poszanowaniem intymności.
- Pomoc w ubieraniu się, rozbieraniu i składaniu ubrań w sposób wspierający samodzielność.
- Czesanie i pielęgnacja włosów w spokojnej atmosferze, z rozmową o wyglądzie i samoakceptacji.
- Dbanie o czystość rąk i twarzy po posiłkach lub zabawie w piasku.
- Utrwalanie rytuałów higienicznych w stałej kolejności (np. toaleta → mycie rąk → suszenie → czesanie).
- Włączanie elementów edukacyjnych: zabawy w "higieniczne puzzle", historyjki obrazkowe o dbaniu o siebie.
- Dbłość o porządek w łazience – sprzątanie po sobie, odkładanie ręczników, używanie koszy na śmieci.
- Nazywanie czynności higienicznych i ich celu ("Myjemy ręce, żeby były czyste i zdrowe").

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi podczas czynności higienicznych, zabezpieczenie łazienki i sali przed poślizgnięciem lub skaleczeniem, używanie środków higienicznych odpowiednich dla wieku.

☐ *Szczegółowa lista działań wspierających autonomię w czynnościach higienicznych znajduje się w Załączniku A.*

2. Żywnienie

Posiłki odbywają się w przyjaznej, spokojnej atmosferze, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb dzieci. Opiekunowie wspierają samodzielność, kulturę stołu oraz zdrowe nawyki żywieniowe. Dzieci uczą się nowych smaków poprzez doświadczenie i obserwację dorosłych.

Przykładowe działania:

- Zapewnienie dzieciom posiłków zgodnych z normami żywienia i zaleceniami dietetycznymi.
- Dbanie o właściwą temperaturę, konsystencję i porcjowanie posiłków odpowiednie do wieku dziecka.
- Zachęcanie do samodzielnego jedzenia i picia, bez presji i pośpiechu.
- Utrzymywanie spokojnej, przyjaznej atmosfery podczas posiłków.
- Mycie rąk i dezynfekcja stołów przed i po jedzeniu.
- Uwzględnianie diet eliminacyjnych i alergii pokarmowych na podstawie zaleceń lekarskich.
- Dostosowanie tempa posiłku do indywidualnych potrzeb dziecka.
- Utrwalanie zasad bezpieczeństwa przy jedzeniu (nadzór, zapobieganie zakrztuszeniom).
- Angażowanie dzieci w proste czynności porządkowe po posiłku (np. odkładanie naczyń, wytarcie stolika).
- Rozwijanie świadomości żywieniowej – rozmowy o smakach, kolorach, wartościach jedzenia i kulturze stołu.

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi podczas spożywania posiłków, kontrola temperatury potraw przed podaniem oraz dostosowanie naczyń, sztućców i mebli do wieku dzieci. Uwzględnianie indywidualnych potrzeb, alergii i diet eliminacyjnych. Utrzymanie czystości stołów i przestrzeni jadalnej, mycie rąk przed posiłkami oraz sprzątanie po ich zakończeniu w obecności opiekuna.

3. Odpoczynek

Każde dziecko ma zapewniony codzienny czas odpoczynku w atmosferze spokoju i bezpieczeństwa. Odpoczynek nie jest obowiązkowym snem, ale momentem regeneracji i wyciszenia. Opiekunowie dbają o indywidualne potrzeby, rytuały i komfort cieplny dzieci.

Przykładowe działania:

- Stały rytuał przejścia do odpoczynku (np. zgaszenie światła, bajka, muzyka relaksacyjna).
- Dbanie o indywidualny komfort – własny kocyk, poduszka, przytulanka.
- Dostosowanie czasu snu do wieku i potrzeb – młodsze dzieci śpią dłużej, starsze odpoczywają w ciszy.
- Wyciszające zabawy: masażyki, spokojne rozmowy, słuchanie dźwięków natury.
- Obserwacja dzieci – reagowanie na oznaki zmęczenia, drażliwości, przebudzowania.
- Utrwalanie rytmu dnia: stała pora odpoczynku i powtarzalne czynności.
- Wietrzenie sali przed snem, zapewnienie odpowiedniej temperatury.
- Wspólne sprzątanie po odpoczynku – składanie pościeli, porządkowanie leżaczków.
- Nazywanie emocji i potrzeb ("Widzę, że jesteś zmęczony – możesz odpocząć").
- Wprowadzanie spokojnych aktywności po przebudzeniu – delikatne rozciąganie, rozmowa, cicha muzyka.

Bezpieczeństwo

Stały nadzór nad dziećmi w czasie odpoczynku, kontrola ułożenia ciała i zapewnienie odpowiedniej temperatury w sali. Zachowanie odstępów między leżaczkami oraz używanie

czystej, bezpiecznej pościeli dostosowanej do wieku dzieci. Regularne wietrzenie pomieszczeń i dbałość o spokojną, bezpieczną atmosferę sprzyjającą relaksowi.

III. Rozwój psychomotoryczny i poznawczy

1. Rozwój ruchowy

Każde dziecko ma zapewnione codzienne możliwości swobodnej aktywności ruchowej w sali i na świeżym powietrzu. Opiekunowie organizują przestrzeń i proponują aktywności dostosowane do wieku i możliwości dzieci, wspierając rozwój motoryki dużej i małej w atmosferze radości i bezpieczeństwa.

1.1. Przykładowe zabawy:

- turlanie piłek do siebie nawzajem,
- zabawy z chustą animacyjną (podrzucanie piłeczek, falowanie chusty),
- budowanie wieży z klocków o różnej wielkości,
- nawleknięcie koralików i makaronu na sznurek,
- przekładanie klamerek i spinaczy,
- dopasowywanie kształtów do otworów (sortery, pudełka z dziurkami),
- układanie prostych puzzli i konstrukcji,
- przewlekanie tasiemek, sznurków przez otwory,
- zabawy w równowagę (chodzenie po niskiej ławce, po linii, po poduszkach sensorycznych),
- skakanie przez sznurek lub obręcz,
- czołganie się przez tunele, pod krzesłami lub pod stołem,
- zabawy taneczne przy muzyce (naśladowanie ruchów zwierząt, rytmiczne podskoki),
- przesuwanie lub przenoszenie lekkich przedmiotów,
- wspólne rozciąganie lub "gimnastyka poranna" z elementami zabawy,
- masażyki i zabawy dotykowe rozwijające świadomość ciała.

1.2. Przykładowe zabawy na dworze:

- zabawy w piaskownicy (kopanie, przesypywanie, budowanie zamków),
- zbieranie liści, patyków, kamyczków i tworzenie z nich prostych kompozycji,
- bieganie za bańkami mydlanymi,
- rzucanie i turlanie piłki po trawie,
- zabawy na zjeżdżalni, huśtawkach i równoważniach,
- przeciąganie liny lub sznurka,
- zabawy w chowanego lub "ciepło–zimno",
- zabawy w naśladowanie ruchów zwierząt (żabka, bocian, kotek),
- spacer obserwacyjny – szukanie chmur, słuchanie ptaków, oglądanie roślin,
- taniec lub proste ćwiczenia z muzyką na świeżym powietrzu,
- zabawy w puszczenie wiatraczków,
- lepienie kulek ze śniegu lub toczenie kasztanów (w zależności od pory roku),
- wspólne grabienie liści lub podlewanie roślin,
- zabawy w "co słyszysz?" – rozpoznawanie dźwięków natury.

2. Rozwój poznawczy

Każde dziecko ma zapewnione codzienne warunki do odkrywania i poznawania świata poprzez zabawę i doświadczanie zmysłowe. Zajęcia i aktywności rozwijają ciekawość, spostrzegawczość, koncentrację uwagi oraz zdolność logicznego myślenia. Opiekunowie

wspierają samodzielne eksplorowanie otoczenia, zachęcają do zadawania pytań i pomagają dzieciom dostrzegać związki między zjawiskami w najbliższym środowisku.

2.1. Sensoryka

Zabawy i aktywności wspierające poznawanie świata wszystkimi zmysłami. Dzieci uczą się przez doświadczanie, obserwację, dotyk, smak, zapach i ruch.

Przykładowe aktywności:

- zabawy z materiałami sypkimi (mąka, ryż, kasza, piasek),
- zabawy wodne (przelewanie, nalewanie, przesypywanie),
- eksperymenty z temperaturą i fakturą (ciepła/zimna woda, gładkie/szorstkie),
- dotykanie, ugniatanie i walcowanie mas plastycznych (ciastolina, masa solna),
- zabawy z piaskiem kinetycznym lub pianą mydlaną,
- rozpoznawanie zapachów owoców, przypraw i ziół,
- rozpoznawanie dźwięków z otoczenia i instrumentów,
- zabawy światłem i cieniem (latarka, kolorowe folie, rzutnik),
- malowanie palcami, gąbką lub pędzlem,
- zabawy w dotykanie i odkrywanie przedmiotów ukrytych w woreczku,

2.2. Mowa

Codziennie sytuacje wspierające rozwój mowy i komunikacji. Dzieci uczą się rozumieć komunikaty, budować słownictwo i wyrażać emocje słowami lub gestami.

Przykładowe aktywności:

- wspólne czytanie książeczek obrazkowych i rozmowy o ilustracjach,
- słuchanie prostych opowiadań, wierszyków i piosenek,
- nauka rymowanek i powtarzanek,
- pokazywanie i nazywanie części ciała, ubrań, zabawek i zwierząt,
- naśladowanie dźwięków otoczenia i odgłosów zwierząt,
- zabawy paluszkowe i mimiczne ("Idzie rak nieborak", "Sroczka kaszkę warzyła"),
- rozmowy o emocjach i nazywanie uczuć ("wesoły", "zły", "zmęczony"),
- zabawy w pytania i odpowiedzi ("Co to?", "Gdzie jest?", "Jakie to ma kolor?"),
- wspólne śpiewanie piosenek z ruchem i gestami,
- opowiadanie prostych historyjek o codziennych sytuacjach ("Co robimy rano?", "Jak idziemy na spacer?"),
- powtarzanie sekwencji słów lub dźwięków,
- słuchanie dźwięków natury i ich rozpoznawanie.

2.3. Nauka

Zabawy poznawcze rozwijające myślenie, koncentrację i rozumienie zależności w otoczeniu. Dzieci uczą się przez działanie – manipulują, eksperymentują i odkrywają prawa rządzące światem.

Przykładowe aktywności:

- sortowanie przedmiotów według koloru, wielkości lub kształtu,
- układanie klocków, puzzli i prostych konstrukcji,
- dopasowywanie kształtów do otworów (sortery, pudełka z otworami),
- przeliczanie elementów w zabawie (np. łyżki, piłki, klocki),
- porównywanie wielkości i ciężaru ("co większe?", "co cięższe?"),
- budowanie prostych rytmów (np. klocek–klocek–piłka),
- obserwacje przyrodnicze (liście, kwiaty, pogoda),

- eksperymenty z wodą i powietrzem (co pływa, co tonie, jak działa wiatrak),
- dopasowywanie par przedmiotów (np. but i skarpetka, talerz i łyżka),
- rozpoznawanie i nazywanie kolorów, kształtów i rozmiarów,
- zabawy w szukanie różnic na obrazkach,
- oglądanie zdjęć i filmów przyrodniczych,
- proste mini-projekty tematyczne ("mój ulubiony owoc", "co rośnie w ogrodzie"),
- obserwacja zmian w czasie (kiełkowanie roślin, topnienie lodu, cienie w ciągu dnia)

IV. Rozwój emocjonalno-społeczny

1. Relacje

1.1. Współpraca

Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie i budowania pozytywnych kontaktów z dorosłymi i rówieśnikami. Dzieci uczą się dzielić przestrzenią, zabawkami i doświadczeniami, a wspólne działania sprzyjają kształtowaniu poczucia przynależności do grupy.

Przykładowe działania:

- wspólne sprzątanie po zabawie, układanie zabawek na miejsce,
- zabawy w parach i małych grupach (ciągnięcie chusty, turlanie piłki, budowanie z klocków),
- zachęcanie do dzielenia się zabawkami i czekania na swoją kolej,
- wspólne wykonywanie prostych zadań (np. nakrywanie do stołu, podlewanie roślin),
- wspólne świętowanie urodzin i sukcesów dzieci,
- współpraca w zabawach tematycznych ("w kuchni", "w sklepie", "na spacerze"),
- rozmowy o tym, jak pomagać innym i jak wspólnie rozwiązywać konflikty.

1.2. Empatia

Wspieranie rozwoju empatii i rozumienia emocji własnych oraz innych osób. Dzieci uczą się rozpoznawać i nazywać uczucia, reagować na emocje innych oraz wyrażać troskę i życzliwość w prostych sytuacjach codziennych.

Przykładowe działania:

- rozmowy o emocjach podczas zabawy lub czytania książek,
- nazywanie emocji ("Zosia jest smutna, bo...", "Kuba się cieszy, bo..."),
- zabawy mimiczne i pantomimiczne (rozpoznawanie uczuć po wyrazie twarzy),
- wspólne oglądanie ilustracji lub zdjęć przedstawiających emocje,
- opiekowanie się wspólnymi roślinami, maskotkami lub lalkami,
- zabawy w udzielanie sobie pomocy ("podaj rękę", "pomóż koledze"),
- okazywanie troski przez gesty – przytulenie, pogłaskanie, podanie chusteczki,
- docenianie zachowań empatycznych ("To było miłe, że pomogłeś Antosiowi").

1.3. Poczucie bezpieczeństwa

Zapewnienie dzieciom stabilnych relacji z dorosłymi, przewidywalnego rytmu dnia i życzliwej atmosfery. Poczucie bezpieczeństwa pozwala dzieciom swobodnie eksplorować otoczenie, podejmować aktywność i budować zaufanie do dorosłych.

Przykładowe działania:

- codzienne rytuały powitania i pożegnania z dziećmi,
- stała obecność znanego opiekuna w grupie,
- tworzenie spokojnej atmosfery – ciepły ton głosu, kontakt wzrokowy, uśmiech,
- zapowiadanie zmian w planie dnia ("Za chwilę pójdziemy na spacer"),

- reagowanie na potrzeby dziecka – przytulenie, uspokojenie, podanie wody,
- wspólne omawianie zasad obowiązujących w grupie,
- aranżacja sali w sposób sprzyjający poczuciu bezpieczeństwa (stałe miejsca, brak nadmiaru bodźców),
- wzmacnianie poczucia pewności siebie poprzez pochwały i pozytywne komunikaty,
- rozmowy o tym, że każdy ma prawo do spokoju i odpoczynku.

2. Szczegółowy plan dnia

Szczegółowy plan dnia, który stanowi stałą rutynę, dając dzieciom poczucie bezpieczeństwa i przewidywalności, znajduje się w Załączniku C.

3. Metody i formy pracy z dziećmi:

Praca opiekunów opiera się na indywidualnym podejściu, obserwacji i reagowaniu na potrzeby emocjonalne i rozwojowe każdego dziecka. Stosowane metody i formy wspierają samodzielność, aktywność poznawczą, rozwój emocjonalny i społeczny, a także budowanie poczucia bezpieczeństwa..

4. Samodzielność

Wspieranie samodzielności stanowi istotny element codziennej pracy z dziećmi. Opiekunowie stwarzają warunki do podejmowania przez dzieci prostych decyzji, wykonywania czynności samoobsługowych i wyrażania własnych potrzeb. Każde dziecko ma prawo do indywidualnego tempa rozwoju i stopniowego nabywania nowych umiejętności. Działania dorosłych koncentrują się na zachęceniu, wsparciu i pozytywnym wzmocnieniu, a nie na wyręczaniu.

Przykładowe działania wspierające samodzielność:

- umożliwianie dziecku samodzielnego ubierania się i rozbierania,
- zachęcanie do samodzielnego jedzenia i picia,
- pozwalanie na wybór zabawki, miejsca zabawy lub aktywności,
- angażowanie dzieci w proste obowiązki (np. sprzątanie po zabawie, nakrywanie do stołu),
- wspólne omawianie zasad i konsekwencji prostych działań ("Najpierw sprzątam, potem bawimy się dalej"),
- wzmacnianie pozytywnych prób poprzez pochwałę i akceptację,
- stosowanie komunikatów wspierających ("Spróbuj sam", "Wierzę, że dasz radę"),
- dawanie czasu na wykonanie czynności w tempie dostosowanym do możliwości dziecka,
- unikanie wyręczania, gdy dziecko chce coś zrobić samodzielnie.

Ewaluacja i samoocena:

Wspieranie samodzielności dzieci stanowi również element oceny jakości pracy personelu. Opiekunowie wypełniają okresowe arkusze samooceny, które pozwalają im refleksyjnie analizować własne działania, sposób reagowania na potrzeby dzieci oraz poziom wsparcia udzielanego w codziennych sytuacjach. Wyniki samooceny omawiane są podczas spotkań zespołu i służą planowaniu działań doskonalących.

5. Adaptacja

Adaptacja przebiega w atmosferze spokoju, akceptacji i życzliwości, z poszanowaniem indywidualnego tempa każdego dziecka i potrzeb rodziny. Rolą opiekunów jest towarzyszenie dziecku w tym procesie, reagowanie na jego emocje oraz wspieranie rodziców w obserwowaniu postępów dziecka.

Przykładowe działania wspierające proces adaptacji:

- zapewnienie możliwości stopniowego wydłużania czasu pobytu dziecka w żłobku,
- umożliwienie obecności rodzica w pierwszych dniach adaptacji,
- wyznaczenie stałego opiekuna jako osoby pierwszego kontaktu,

- umożliwienie dziecku przyniesienia ulubionej zabawki lub przytulanki,
- organizowanie spokojnych zajęć integracyjnych w małych grupach,
- obserwacja reakcji dziecka i dostosowanie tempa adaptacji do jego potrzeb,
- codzienny kontakt z rodzicami – przekazywanie informacji o nastroju i postępach dziecka,
- utrwalanie rytuałów dnia (powitania, posiłki, odpoczynek) jako elementów dających poczucie przewidywalności,
- wspólne omawianie z rodzicami przebiegu procesu adaptacji.

Organizacja i dokumentacja

Szczegóły dotyczące przebiegu tego procesu są zawarte w osobnym, Ramowym planie adaptacji, który określa etapy, cele szczegółowe, formy współpracy z rodzicami oraz sposób monitorowania postępów dziecka.

V. Współpraca z rodzicami

Współpraca z rodzicami opiera się na partnerskiej relacji, wzajemnym zaufaniu i stałej wymianie informacji o dziecku. Celem działań jest wspieranie rozwoju dziecka w spójny sposób w domu i w żłobku, a także budowanie świadomości rodziców w zakresie wychowania i edukacji małego dziecka. Komunikacja ma charakter codzienny, otwarty i dostosowany do potrzeb każdej rodziny.

1. Komunikacja

Codziennie przekazywanie informacji na temat samopoczucia, aktywności i postępów dziecka.

Kanały komunikacji:

- czas i odciążenia w aplikacji Livekid,
- krótkie rozmowy w szatni,
- rozmowy telefoniczne,
- spotkania przy odbiorze dziecka,

2. Spotkania

Organizowanie spotkań indywidualnych i grupowych z rodzicami w celu wymiany informacji, omawiania postępów i planowania współpracy.

Tematy spotkań:

- omówienie planu pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej,
- zapoznanie z zasadami adaptacji i organizacją dnia,
- porady dotyczące odpielowania i rozwoju higienicznego,
- rozwój emocjonalny i społeczne funkcjonowanie dziecka,
- wsparcie w trudnościach wychowawczych i emocjonalnych,
- rozwój mowy i komunikacji,
- przygotowanie do przejścia do przedszkola,
- obserwacje i wnioski z ewaluacji planu OWE.

Formy spotkań:

- konsultacje indywidualne z opiekunami,
- zebrania grupowe,
- spotkania otwarte,
- dni adaptacyjne,
- spotkania tematyczne z ekspertami.

3. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich

3.1. Warsztaty i materiały:

Organizowanie warsztatów dla rodziców oraz udostępnianie materiałów wspierających wychowanie i rozwój dzieci.

Przykładowe tematy warsztatów:

- Jak radzić sobie z napadami złości,
- Jak wspierać dziecko w samodzielności,
- Wpływ zabawy na rozwój dziecka,
- Zasady zdrowego żywienia u maluchów,
- Komunikacja bez przemocy (NVC) w relacji z dzieckiem,
- Emocje małego dziecka – jak je rozumieć i wspierać,
- Współpraca rodzic–żłobek – jak mówić jednym głosem,
- Rozwój sensoryczny i jego znaczenie w codziennym funkcjonowaniu.

3.2. Biblioteczka.

Stworzenie biblioteczki dla rodziców z wartościowymi książkami i artykułami.

Przykładowe tytuły:

- Jane Nelsen — Pozytywna dyscyplina
- Adele Faber & Elaine Mazlish — Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły
- Agnieszka Stein — Dziecko z bliska
- Stuart Shanker — Self-Reg. Opowieść o tym, jak pomóc dziecku (i sobie) nie dać się stresowi i żyć pełniej
- Jesper Juul — Twoje kompetentne dziecko
- Daniel J. Siegel & Tina Payne Bryson — Potęga obecności. Jak obecność rodziców wpływa na to, kim staną się nasze dzieci
- Jean Liedloff — W głębi kontinuum
- Thomas Gordon — Wychowanie bez porażek
- Alkie Kohn — Wychowanie bez nagród i kar. Rodzicielstwo bezwarunkowe
- Naomi Aldort — Wychowywać dzieci, wspomagać siebie

3.3. Wspólne aktywności dla rodziców i dzieci:

- wspólne spacerowanie tematyczne,
- przygotowanie rodzinnych plakatów lub albumu,
- konkursy i projekty plastyczne,
- zajęcia kulinarne,
- dni otwarte z udziałem rodziców,
- wspólne czytanie bajek w sali.

4. Włączanie rodziców w życie żłobka

4.1. Kalendarz wydarzeń i uroczystości rodzinnych

Celem organizacji wydarzeń w żłobku jest budowanie wspólnoty, integracja rodzin z placówką oraz tworzenie okazji do wspólnego przeżywania ważnych momentów w życiu grupy.

Wydarzenia planowane są z wyprzedzeniem, z uwzględnieniem rytmu roku szkolnego, świąt i tradycji rodzinnych.

Wskazówki organizacyjne:

- Wydarzenia planowane są z min. miesięcznym wyprzedzeniem.
- Terminy i szczegóły przekazywane są rodzicom w aplikacji Livekid i na tablicy ogłoszeń.
- Dokumentacja fotograficzna i notatki z wydarzeń stanowią część kroniki żłobka.

Wrzesień – Październik

- Dni adaptacyjne dla nowych dzieci i rodziców,
- Spotkanie organizacyjne / zebranie rozpoczynające rok żłobkowy,
- Jesienny Festiwal (np. Dzień Poczty Polskiej, Dzień Jabłka, Święto Dyni, Dzień Spadającego Liścia),
- Dzień Chłopca (30 września),
- Sprzątanie Świata
- Dzień Kropki
- Dzień Edukacji Narodowej
- Dzień Mycia Rąk

Listopad – Grudzień

- Dzień Pluszowego Misia (25 listopada),
- Dzień Postaci z Bajek,
- Święto Odzyskania Niepodległości,
- Andrzejki,
- Barbórka,
- Warsztaty "Wspólne pieczenie pierniczków",
- Spotkanie wigilijne / kolędowanie z rodzicami,
- Akcja charytatywna "Pomagamy razem" (zbiórka dla potrzebujących),
- Spotkanie z Mikołajem/Gwiazdorem.

Styczeń – Luty

- Dzień Babci i Dziadka,
- Bal karnawałowy dla dzieci,
- Dzień LEGO,
- Tłusty czwartek-pieczemy pączki
- Dzień Dinozaura
- Spotkanie "Zima w żłobku" – zajęcia sensoryczne i kulinarne,

Marzec – Kwiecień

- Powitanie wiosny – wspólne sadzenie roślin,
- Dzień Kolorowej Skarpetki
- Dzień Wody,
- Dzień Kobiet / Dzień Mężczyzn – mini-upominki od dzieci,
- Dzień Ziemi – działania ekologiczne (segregacja odpadów, sadzenie kwiatów),
- Dzień Gofra
- Dzień Autyzmu
- Śniadanie Wielkanocne
- Światowy Dzień Służby Zdrowia
- Dzień Ziemi
- „Cała Polska Czyta Dzieciom”

Maj – Czerwiec

- Nasz Mała Ojczyzna (1 i 3 MAJA)
- Dzień Strażaka
- Dzień Kosmosu
- Dzień Sportu
- Piknik Rodzinny na zakończenie roku żłobkowego,

- Dzień Dziecka (1 czerwca) – gry i zabawy rodzinne,
- Wspólne zajęcia muzyczne / taneczne dla dzieci,
- Dzień Mamy i Taty – uroczystość dla rodzin,
- Spotkanie podsumowujące rok – rozmowy o postępach i rozwoju dzieci,
- Dzień Smerfa,

Lipiec – Sierpień (*jeśli żłobek działa w okresie wakacyjnym*)

- Dni tematyczne (np. "Tydzień wody", "Dzień owoców letnich"),
- Mini-piknik

4.2. Formy zaangażowania rodziców:

- przygotowanie dekoracji i strojów,
- udział w występach i grach rodzinnych,
- wspólne przygotowanie poczęstunku,
- prowadzenie warsztatów tematycznych lub zajęć pokazowych,
- dokumentacja wydarzeń (zdjęcia, kronika grupy).

4.3. Wolontariat

Możliwość angażowania się rodziców w życie żłobka zgodnie z ich chęciami i umiejętnościami.

Przykładowe obszary wolontariatu:

- pomoc w organizacji wydarzeń,
- prace porządkowe i naprawcze,
- opieka nad ogródkiem lub kąciem przyrodniczym,
- prowadzenie zajęć tematycznych zgodnych z zawodem lub pasją rodzica,
- przygotowanie materiałów plastycznych lub sensorycznych.

5. Indywidualizacja współpracy

Regularne rozmowy z rodzicami na temat potrzeb, postępów i emocji dziecka. Działania opiekunów dostosowane są do indywidualnej sytuacji rodziny, wieku, temperamentu i tempa rozwoju dziecka.

Formy indywidualizacji współpracy:

- indywidualne konsultacje z opiekunami,
- wspólne opracowywanie strategii wsparcia dziecka,
- modyfikacja planu adaptacji w zależności od potrzeb,
- przekazywanie rodzicom indywidualnych rekomendacji lub obserwacji,
- włączanie rodziców w proces ewaluacji planu OWE,
- elastyczne formy kontaktu (telefon, aplikacja, rozmowa bezpośrednia).

VI. Ewaluacja planu

Plan będzie podlegał bieżącej ewaluacji i modyfikacji w zależności od potrzeb oraz postępów dzieci. Celem ewaluacji jest stałe doskonalenie jakości pracy żłobka i dostosowywanie działań do indywidualnych potrzeb dzieci.

1. Zakres i formy ewaluacji

Ewaluacja obejmuje:

- ocenę skuteczności działań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych,
- analizę poziomu rozwoju dzieci i atmosfery w grupie,
- refleksję nad metodami pracy i sposobami komunikacji z rodzicami,
- przegląd organizacji dnia i bezpieczeństwa,
- identyfikację potrzeb w zakresie doskonalenia kadry.

Formy ewaluacji:

- obserwacja dzieci w toku codziennych działań,
- analiza notatek z obserwacji rozwoju dzieci,
- rozmowy indywidualne i zespołowe z personelem,
- opinie i ankiety rodziców,
- analiza dokumentacji (plany tygodniowe, dzienniki, zapisy w aplikacji Livekid),
- wspólne refleksje zespołu po wydarzeniach i projektach.

2. Sposób nadzoru realizacji Planu OWE:

- Bieżący nadzór: obserwacja pracy opiekuńczej i wychowawczej, prowadzona przez Dyrektora.
- Kwartalne spotkania zespołu: Analiza postępów dzieci, omówienie trudności i planowanie kolejnych działań.
- Obserwacje w grupie: Regularne wizyty w grupach w celu oceny jakości interakcji, atmosfery i realizacji celów planu.
- Opinie rodziców: Gromadzenie opinii i spostrzeżeń rodziców poprzez ankiety i indywidualne rozmowy.
- Notatki z obserwacji dzieci: Analiza postępów rozwojowych poszczególnych dzieci w oparciu o prowadzone notatki.

Załączniki

Załącznik A. do Planu OWE

Lista działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

- Informowanie dziecka o zamiarze zmiany mu pieluszki i oczekiwanie na jego reakcję.
- Przypominanie dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale pozwalanie, aby same decydowały, czy chcą z nich skorzystać.
- Wspieranie samodzielności dzieci związanej z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju, wspomaganie ich w treningu związanym z higieną, ale respektowanie ich prawa do odmowy tego treningu.
- Uzgadnianie na bieżąco z pozostałymi opiekunami sposobów wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.
- Ustalenie, kto z personelu przekazuje informacje rodzicom i zbiera od nich istotne informacje związane z higieną.
- Wymienianie z rodzicami aktualnych informacji na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadnianie z nimi wspólnych działań w tym zakresie.
- Nie karanie dzieci za załatwianie naturalnych potrzeb fizjologicznych, niezależnie od miejsca, gdzie to się odbywa (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się).
- Niewstydzanie dziecka ani nieokazywanie rozczarowania, gdy dziecko nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety.
- Przewijanie dziecka bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości, bycie w kontakcie z dzieckiem.
- Nieokazywanie dzieciom werbalnie i niewerbalnie swojej niechęci przy czynnościach związanych z pielęgnacją.
- Wypracowywanie z dziećmi nawyku mycia rąk – odbywanie się tego co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie rozwoju).

Lista działań wspierających samodzielność podczas posiłków

- Uprzedzanie dzieci o zbliżającej się porze posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.
- Zapraszanie dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku.
- Dawanie dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
- Nienagradzanie dzieci za zjedzenie posiłku ani niekaranie za odmowę jedzenia.
- Akceptowanie tego, że dziecko może nie chcieć niczego zjeść.
- Uwzględnianie werbalnych i pozawerbalnych sygnałów dzieci dotyczących potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw.
- Nienaleganie, aby dziecko zjadło wszystko, co ma na talerzu.
- Pozwalanie (w miarę możliwości rozwojowych), żeby dzieci same nakładały sobie jedzenie.
- Niezmuszanie dziecka, które nałoży sobie za dużo, do zjedzenia wszystkiego.
- Zachęcanie dzieci, w tym także niemowląt, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.
- Pozwalanie jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.
- Pomaganie dziecku, które ma trudności z jedzeniem, poprzez karmienie go łyżeczką lub widelcem za jego zgodą.
- Karmienie dzieci niepotrafiących samodzielnie jeść w kontakcie jeden na jeden.
- Dopilnowywanie, żeby wszystkie dzieci w czasie posiłku miały stały dostęp do łyżki i widelca.
- Pozwalanie dzieciom podczas posiłku prowadzić rozmowy z personelem i innymi dziećmi siedzącymi przy stole.
- Staranie się (w miarę możliwości) jeść razem z dziećmi przy stolikach.
- Proponowanie dzieciom potraw, tłumaczenie nazw i składników dania.
- Rozmawianie z dziećmi o tym, co jest zdrowe, a co nie.
- Umożliwianie dzieciom uprawiania ziół (warzyw) w ogrodzie lub doniczkach na oknie.
- Umożliwianie dzieciom udziału w przygotowaniu napojów i prostych potraw.
- Zbieranie od rodziców informacji dotyczących żywienia dziecka, w tym jego preferencji żywieniowych, godzin posiłków, nawyków i rytuałów, ewentualnych trudności żywieniowych, umiejętności.
- Uzgadnianie wspólnie z rodzicami i współpracownikami potrzeb dzieci związanych z żywieniem, uwzględniając zasady zdrowego żywienia i profilaktyki otyłości.
- Zachęcanie rodziców do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu.
- Upowszechnianie przepisów i pomysłów na zdrowe posiłki, materiałów na temat zdrowego żywienia.
- Prowadzenie bieżącej obserwacji dzieci w sytuacjach związanych z żywieniem i w razie wyraźnie niepokojących objawów dzielenie się spostrzeżeniami z rodzicami.
- Zwracanie uwagi na niepokojące zachowania dzieci związane z żywieniem i w razie potrzeby kierowanie rodziców do specjalisty.

Załącznik C. do Planu OWE

Ramowy plan dnia

6:30 - 8:00 – Powitanie, schodzenie się dzieci.

8:00 - 8:30 – zabawy ruchowe, ćwiczenia poranne

8:30 - 9:00 – Czynności organizacyjno – porządkowe; Śniadanie.

9:00 - 10:45 – Czynności higieniczne, przygotowanie do zajęć, zintegrowane zajęcia opiekuńczo-wychowawcze wspierające całościowy rozwój dziecka. Spacer, zabawy na świeżym powietrzu.

10:45 - 11:00 – Obiad/ pierwsze danie (zupa)

11:20 – 12:50 - Poobiedni odpoczynek/ Drzemka i wyciszenie.

12:50 - 13:00 – – Czynności higieniczne, przygotowanie do obiadu (II danie)

13:00-13:20 - Obiad (drugie danie).

13:20 - 14:20 – Realizacja przygotowanych przez opiekunów zabaw,

14:20 - 14:30 – Czynności higieniczne, przygotowanie do podwieczorku.

14:30 - 14:45 – Podwieczorek.

14:45 - 16:00 – Zabawy na dywanie, zabawy z muzyką, pożegnanie z dziećmi.

Załącznik D.

Szczegółowe Metody pracy z dziećmi, w tym zasady komunikacji i reagowania na zachowania

1. Metody czynne

Dziecko uczy się poprzez działanie, działania praktyczne i doświadczenie.

- Zabawy manipulacyjne (klocki, przekładanki, sortery)
- Zabawy konstrukcyjne (budowanie, układanie, dopasowywanie)
- Ćwiczenia życia codziennego (mycie rąk, samodzielne jedzenie, ubieranie)
- Doświadczenia sensoryczne (dotykanie, przesypywanie, węszenie, ugniatanie)
- Zabawy ruchowe (turlanie, chodzenie, skakanie, taniec)
- Zabawy tematyczne (naśladownictwo: dom, lekarz, kuchnia)
- Metoda samodzielnych działań (np. inspiracje Montessori)

Zgodność ze standardami: *wspieranie autonomii, rozwój samodzielności, tworzenie przestrzeni do swobodnej aktywności dziecka.*

2. Metody oglądowe

Poznanie przez obserwację, percepcję zmysłową i doświadczenia wzrokowo-słuchowe.

- Pokaz i demonstracja (czynności higieniczne, sposób ubierania się)
- Obserwacja przyrody (spacery tematyczne, pory roku, liście, światło, zwierzęta)
- Oglądanie ilustracji i zdjęć (książeczki obrazkowe, plansze edukacyjne)
- Spacer poznawczy (zwracanie uwagi na dźwięki, zapachy, obiekty w otoczeniu)
- Teatrzyk obrazkowy (kamishibai, teatrzyk paluszkowy)
- Naśladownictwo (modelowanie przez dorosłego i rówieśników)

Zgodność ze standardami: *tworzenie bogatego otoczenia, rozwój percepcji, eksploracja sensoryczna.*

3. Metody słowne

Rozwój poprzez mowę, słuchanie, powtarzanie i wspólne przeżywanie.

- Opowiadanie i czytanie (krótkie teksty, bajki obrazkowe, historyjki dźwiękowe)
- Rymowanki i piosenki (ze śrubkami, z gestem, powtarzane rytmicznie)
- Nazywanie czynności i przedmiotów (komentarz do tego, co dziecko widzi i robi)
- Rozmowy kierowane (np. o uczuciach, planie dnia)
- Zabawy językowe (powtarzanie sylab, dźwięków, dźwiękonaśladownictwo)

Zgodność ze standardami: *wspieranie rozwoju komunikacji i języka, aktywne słuchanie dzieci, bogacenie słownictwa.*

4. Metody aktywizujące

Pobudzanie dzieci do samodzielnego myślenia, wybierania, działania i komunikowania się.

- Zabawa swobodna (dziecko samo wybiera aktywność, towarzyszy i czas)
- Zabawy tematyczne z rekwizytem (zabawa w sklep, teatrzyk, kuchnię)
- Wybór zadań z planszy lub obrazków (symboliczna autonomia)
- Zabawy z pacynkami i maskami (wyrażanie emocji, inscenizacje)
- Zabawy projektowe (tydzień kolorów, poznajemy owoce)

- Eksploracja sensoryczna otwarta (dziecko wybiera materiał i narzędzia)

Zgodność ze standardami: wzmacnianie sprawczości dziecka, prawo do wyboru, aktywność twórcza, budowanie poczucia przynależności.

Zasady komunikacji i reagowania na zachowania

- Komunikacja wspierająca: nazywanie emocji, komentowanie działań dziecka, kontakt na poziomie wzroku.
- Niedyrektywność: proponowanie zamiast nakazywania, zachęcanie zamiast oceniania.
- Reagowanie z empatią: spokojne zatrzymywanie działania, nazywanie emocji, proponowanie alternatyw.
- Wsparcie w trudnościach: obecność dorosłego, towarzyszenie, unikanie zawstydzania.
- Wzmacnianie pozytywnych zachowań: pochwała opisowa, radość z sukcesów dziecka, modelowanie.

Zgodność ze standardami: *tworzenie bezpiecznego środowiska emocjonalnego, reagowanie zgodnie z potrzebami dziecka, wspieranie regulacji emocji i relacji społecznych.*

Uwagi końcowe:

Dobór metod pracy jest zawsze być uzależniony od etapu rozwojowego dziecka, jego potrzeb i zainteresowań. Opiekunowie są zobowiązani do ich stosowania zgodnie z planem dnia, zasadami komunikacji oraz wymaganiami planu OWE. Metody te wspierają kompleksowy rozwój dzieci w zgodzie z aktualnymi standardami opieki obowiązującymi od 1 stycznia 2026 r.